

FORMACE I/II

Úvod do formace po profesi do Sekulárního františkánského řádu

»Ráno tedy vstali a ještě s jedním, jménem Petr, který se také toužil stát bratrem, přišli do kostela svatého Mikuláše poblíž náměstí města Assisi. Než se začali modlit, protože byli neučení a neuměli najít slovo evangelia o zřeknutí se světa, vroucně prosili Pána, aby jim při prvním otevření knihy laskavě ukázal svou vůli.

Když dokončili modlitbu, blažený František vzal zavřenou knihu a v kleče před oltářem ji otevřel. Při prvním otevření připadl na tuto Pánovu radu: „Jestliže chceš být dokonalý, jdi a prodej všechno, co máš, rozdej to chudým a budeš mít poklad v nebi.“ Když to blažený František zjistil, velmi se zaradoval a děkoval Bohu. Ale protože byl pravým ctitelem Trojice, chtěl svědectví potvrdit třikrát. A při druhém otevření připadl na: „Nic si neberte na cestu, atd.“ A při třetím na toto: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, atd.“

Blažený František tedy při každém otevření knihy děkoval Bohu za potvrzení jeho záměru, již dávno započatého, a přání, když bylo třikrát božsky vyzdviženo a ukázáno. Proto řekl oněm mužům, Bernardovi a Petrovi: „Bratři, toto je život a řehole nás i všech, kteří se budou chtít připojit k našemu společenství. Běžte tedy a vykonajte, co jste slyšeli.“« (Leg3Dr 28,6-29,8)

Tak tedy moji milí neprofesové sekulárního řádu, jak nás František hned na úvod dalšího roku formace vybídl, je na čase vyrazit. Než se ale vydáme bezhlavě na cestu jeho následování, bylo by dobré posadit se na chvíli ještě u jeho nohou a jak nám i v evangeliu dobře radí náš Pán, ještě chvíli přemýšlet a propočítávat své možnosti a schopnosti, své síly i slabosti, uvědomit si, čeho jsme schopni, a přiznat si, kde si zase tak jistí nejsme. Toto zastavení a posezení není vůbec zbytečné. Je prvním krokem na naší společné cestě do Kristova království, jehož službě jsme vyslovili svůj slib. A na prvním kroku velice záleží.

Takový první krok je možné přirovnat k prvnímu otevření Písma, které František společně s budoucími bratry vykonal. Nalezl tam hned v úvodu jednu podmínku – chceš-li být dokonalý, jdi a... Takže znovu cesta, cesta naplněná skutky, které vedou k dokonalosti. I tento formační rok je takovým putováním, poutí po stopách Františkova následování, po stopách Františkova života podle evangelia, vedoucího k oné dokonalosti křesťanské lásky, ke které jsme byli povoláni a kterou jsme znovu před Pánem slíbili dosáhnout. Proto teď nechejme Ducha svatého, aby opět pronikl naše srdce, aby bylo stejně rozhodné a zapálené jako v okamžiku našeho slibu, aby on každý den znovu a znovu osvěžoval svou nebeskou rosou naše povolání k dokonalosti lásky a oživoval svým dechem každé naše konání. Teprve tak, v doprovodu Ducha lásky a našeho otce Františka, budeme schopni skutečně vyrazit a konat – prodávat všechno, co máme, rozdávat chudým, vracet se k Pánu a následovat ho.

První krok

Prodávat, co máme, je veliké umění. Abych mohl prodat, musím něco vlastnit, abych něco vlastnil, musí mi být jasné, že to mám a je to moje. A pak také musím najít někoho, kdo to ode mě koupí za správnou cenu. Je jisté, že František tato slova o prodeji nemyslel jen doslova materiálně. Pro nás, sekulární františkány, je v tomto okamžiku daleko rozhodující jejich vnitřní smysl. Jde o to, uvědomit si své vlastní bohatství, množství darů a schopností, které máme. Nepřebernou škálu dovedností a radostí, kterými jsme zahrnuti, prostě všechno krásné a dobré, co v nás je a co vlastníme. Je to nádherný pocit uvědomění si, jak jsem opravdu vzácný a jedinečný, jak velkou mám cenu. A najednou je co prodávat, a to velmi drahé. Ale komu? Jak nás to učí náš František, který byl vynikajícím obchodníkem: svému Pánu. On platí tu jedinou správnou cenu, protože ji zná a sám ji určuje – míru plnou, vrchovatou, natřesenou. Platí svými milostmi, platí svou láskou, platí

plně sám sebou.

Když tedy máme měšec plný Pánových pokladů a sami jsme úplně chudí, protože jsme všechno prodali a jemu odevzdali, dokonce i všechny slabosti a hříchy, které také vyplatil do posledního haléře, je podle jeho slov načase začít s rozdáváním tak, jak to dělá on. Velkodušně, všechno, bez míry a počítání. Kolem nás je stále tolik chudých, kteří to potřebují, kteří lačně vztahují ruce a touží po lásce. A naše měšce nejsou bezedné. Proto je také třeba vrátit se k Pánu, osvěžit se u něho, nabrat z jeho studny lásky nové zásoby a následovat ho, kamkoli půjde a kamkoli nás pošle rozsévat svoji lásku a zavlažovat ji v lidských srdcích.

Druhý krok

Druhým krokem je způsob, jak takovou pouť konat – nic si neberte na cestu. Ono to totiž není potřeba. Jestliže jsme skutečně Pánu odevzdali a prodali všechno, tak nám už zbývá jen on sám. A je to On, kdo bude průběh cesty určovat a kdo se bude starat, aby nechybělo nic důležitého. A proto nemá smysl balit s sebou zásoby svých plánů a představ, nechávat si otevřená zadní vrátka pro „strýčka Příhodu“ ani se nechávat pojistit pro případ krachu. A František nám svým životem ukazuje, že to jde a že je to možné. Že je možné žít beze strachu, protože vím, že nejdu sám neznámou cestou. Ale že kráčím v jistotě Lásky po cestě, kterou je můj Pán, který mi na tuto cestu do jeho království daroval bratry a sestry a sám mě vede a doprovází, abych bezpečně a bez zbytečné zátěže došel do cíle.

Třetí krok

A třetím krokem je, jak nasvědčuje třetí otevření Písma, cesta kříže, který pečeti a korunuje lásku. Je cestou připodobnění se ukřižované Lásce, cestou vydávání svědectví, cestou dokonalosti. Je vítězstvím Boha v nás a dokonalou radostí, která se v naší oběti uvolňuje a proniká do celého světa, prostupuje ho a posvěcuje, pozvedá a uzdravuje, proměňuje a naplňuje láskou. Je skutečnou službou Božímu království, protože toto království na zemi uskutečňuje a vytváří. A my, ukrytí v Kristově kříži a jeho oběti, stáváme se obětí úplnou a ustavičnou, Bohu milou a dokonalou, a tak pravými svědky jeho lásky a vzkříšení, jehož moc světu pravdivě odhalujeme a hlásáme.

Taková je tedy naše cesta, která nás čeká. Cesta, o níž František řekl, že bude naším životem a řeholí. Nemá sice moc kroků, ale bude nám trvat asi poněkud déle, občas uděláme přestávku anebo vyrazíme oklikou, budeme chtít jít napřed a trochu zabloudíme, ale to už k tomu všemu patří. Příjemným zjištěním však je, že aspoň pro tento rok docela určitě sami nepůjdeme, že ani tempo nebude vražedné a cesty budou dobře značeny. Půjdeme pomalu po „žluté značce“ naší řehole, kapitolu za kapitolou, abychom bezpečně pod vedením Ducha svatého, doprovázení mateřskou pomocí Panny Marie, pod ochranou sv. Františka a celého serafínského nebe a ve společenství bratří a sester, prošli celou naučnou stezku života podle evangelia v duchu sv. Františka. Kéž požehnání Otce veškerého milosrdenství, láska našeho Pána a Krále a síla Ducha Utěšitele září na naši cestu svým světlem i tam, kde ostatní světla nebudou moci prosvětlit temnotu našich srdcí.

Domácí úkoly

Ještě stále máme tu možnost chodit do Františkovy školy evangelia. Není to už žádná školka, ale skutečná škola, která nás má připravit na samostatný život našeho povolání. A jako ke každé škole patří domácí úkoly, ani tato není výjimkou. Proto vám přeji hodně vytrvalosti a radosti při jejich plnění. Kéž je radost z Hospodina silou, která vás bude provázet.

1. Vezměte si znovu formuli vašeho slibu a přemýšlejte nad ní. Zkuste si uvědomit, jak jste u terciářů začínali, vaše první dojmy a pocity, vaše představy a ideály, co vás mile a co

negativně překvapilo, změnilo se něco ve vašem životě od loňska, jak teď vnímáte sv. Františka a své vlastní povolání, chybí vám něco, jaké je vaše místo v bratrském společenství, uvědomujete si přijaté závazky, cítíte se jimi svázáni nebo je přirozeně přijímáte?

2. Zkuste také popřemýšlet o tomto dalším roce formace. Co od něho očekáváte. Máte nějakou představu, čeho během něho chcete dosáhnout. Proč jste si zvolili jméno svého terciářského patrona? V čem ho chcete následovat a v čem se mu chcete podobat?
3. Františkánské povolání – to je hlavní téma k vašemu rozjímání. Zkuste se doopravdy svobodně zamyslet nad tím, co pro vás znamená povolání do Sekulárního františkánského řádu, co si s tím spojujete, co k němu podle vás patří, co je vám na něm blízké. A nebojte se, povolání je vždycky tajemství a pro tajemství žádná dokonale správná definice neexistuje, proto se pokuste vytvořit vlastní podle toho, jak vás vede Duch svatý.

FORMACE II/II

Život podle evangelia

Řehole a život sekulárních františkánů je zachovávat evangelium našeho Pána Ježíše Krista podle příkladu sv. Františka z Assisi, který učinil Krista oduševňujícím středem svého života vzhledem k Bohu i k lidem. Kristus, dar Otcovy lásky, je cesta k němu, je pravda, do které nás uvádí Duch svatý, je život, který nám On přišel v hojnosti rozdávat.

Sekulární františkáni se proto mají často oddávat četbě evangelia, z evangelia přecházet k životu a ze života k evangeliu.

Často můžeme slyšet otázku, co se u vás u terciářů dělá, nebo co je na vás zvláštního, co je pro vás typické? Odpověď bývá těžká. Ono vlastně na našem životě není nic nápadného, nic zvláštního, nic, co by bilo do očí. Naším životem nemá být totiž nic menšího než evangelium, a to v celé své hloubce, výšce a šířce. A to se vysvětluje opravdu těžko. Co se ale nedá vyslovit slovy, je možné vyjádřit skutky. Proto snad nejlepší odpovědí by bylo ono Pánovo, pojd'te a uvidíte.

Co by ale mělo být vidět? Především krása, Pánova krása. Ta by měla zářit z nás, z našich skutků, z našeho jednání, z každého našeho slova. Tak jako zářila z Františka. K tomu jsme povoláni. A najednou už to není málo, je to vznešený a krásný úkol. Je to jasná definice. Je to něco, při čem zahoří naše srdce a celý člověk se rozechvěje a skoro s bázní spolu se Samuelem opakuje: „Mluv, Hospodine, tvůj služebník naslouchá.“

Ano, naslouchat Pánu. Být pozorný k tomu, co mi říká, protože On opravdu odpovídá i čeká na odpověď. Odpovídá na to, jakým způsobem mám tady na tomto světě zářit jeho radostnou zvěstí, abych pak jednou mohl zářit navěky jeho slávou. Nejjasněji to Bůh vyjádřil ve svém Synu, toto vyjádření platí pro všechny lidi. František si Krista zamiloval natolik, že pro něho jiné řešení vůbec neexistovalo. Kristus byl pro něho skutečnou cestou, pravdou i životem, byl mu vším, jediným a nejvyšším dobrem. A ani taková láska, jakou František planul, není nereálná. Ona je jasnou odpovědí Františka na lásku, kterou poznal od Pána. Vždyť On si nás zamiloval jako první. Abychom mohli proto dát takovou jasnou odpověď i my, musíme nejprve Pánovu lásku poznat a přijmout. Musíme si Pána opravdově zamilovat. Musí se nám stát skutečně drahým, tím prvním a milovaným. Abychom ale někoho milovali, musíme ho znát, abychom někoho chtěli poznávat, musíme si ho zamilovat. Poznání bez lásky je smutné, láska bez poznání je ubohá. Jde o to, aby s poznáním rostla láska a láska nás vedla k hlubšímu poznání. Jak máme ale Pána poznávat? Určitě nás napadne, že z přírody, stvoření, ze vzájemných setkávání, ale na prvním místě je PÍSMO a především EVANGELIUM. Tam Pána najdeme takového, jaký je. Tam můžeme poodhalit něco z jeho krásy, tam se od něho můžeme naučit žít. Život a řehole sekulárních františkánů je evangelium našeho Pána Ježíše Krista.

Radostná zvěst o Boží lásce se nedá omezit na určitý typ chování, proto se nesmíme divit ani rozčilovat nad tím, že každý ji prožívá jinak, i v rámci našeho společenství. Důležité je, že všichni kráčíme po cestě, kterou je Kristus, v pravdě, kterou je Kristus, vedeni a uváděni Duchem svatým k Otci nás všech. Forma i hloubka odpovědi na Boží lásku se může lišit. Nemá smysl nějaké poměrování a posuzování. Co je podstatné, je opravdovost s jakou Bohu odpovídáme, ryzost a upřímnost. Všechno ostatní, i samotné poznání, je jeho darem. A On je opravdu štědrým Dárcem, když nám z lásky dal všechno, svého jediného Syna, Dar darů, který se za nás a pro nás každý den obětuje na oltáři kříže, abychom mohli žít. Abychom poznali jeho lásku. A zasažení touto láskou, abychom celý svůj život v tuto lásku proměnili.

Domácí úkoly

1. Já a Kristus

Pro Františka byl Kristus vším. Jak jsem na tom já? Kým je pro mě Kristus. Mám ho rád? Říkám mu to jen slovy nebo i jinak? Mám na něho vůbec čas? Mluvím s ním a počítám s ním v životě? Dávám mu opravdu všechno? Myslím si, že ho znám, nebo ho chci ještě více poznávat? Jak?

2. Já a evangelium

Evangelium by mělo být mým životem. Co si o tom myslím a jak tomu rozumím? Jak často si evangelium přečtu? Jak o něm rozjímám? Jaké je mi nejbližší? Čemu moc nerozumím? Proč bych si měl evangelium vůbec číst?

3. Pokuste se vzpomenout, kdy vás evangelium nějakým způsobem fakt dostalo, ať už dobře nebo jinak, a nějak vyjádřete tuto zkušenost (modlitbou, spisováním, kreslením, zpěvem, pohybem) tak, aby z vás měl nebeský Tat'ka pořádnou radost.

FORMACE III/II

Život ze svátostí ve společenství církve

Článek 5, 6, 7, 8 Řehole SFR

Profes je svou podstatou obnova křestního slibu. A hned jsme u jádra celého dnešního tématu. Křtem vstupujeme do Boží rodiny, do důvěrné blízkosti Boha a On nás v něm přijímá za své děti. Křtem umíráme sami sobě a rodíme se pro Boha, pro život navěky s ním, v radosti a lásce. Něco podobného se děje při profesi. I tam se něco mění. Prohlubuje se naše postavení, naše odpovědnost i celá naše existence. Zasvěcujeme se službě evangeliu, službě Božímu království tam, kde se od nás naše služba očekává. A přece nejsme pasováni na služebníky, ale na bratry a sestry, protože my víme, kdo je Otec a víme i to, že jsme to nebyli my, kdo si tuto službu lásky zvolil, ale že to byl Pán, který tady s námi počítá už od věčnosti.

Proto je tolik důležité rozvíjet onu službu, svůj život, v závislosti na Pánově vůli. Ve věrnosti katolické církvi. Všichni dobře víme, jak František církev miloval. Byla mu skutečnou matkou, do jejích rukou odevzdal celou svoji práci, celé své dílo. František, i když viděl její nedokonalosti a obtíže, nikdy ji nechtěl reformovat a napravovat, ale spíše se uměl sklonit a i takovou ji přinášet Pánu za obět'. František jí věřil, ale ne slepě jako nějaké instituci, ale jako Snoubence Nejvyššího Krále, protože měl jistotu, že v ní Kristus žije, že je plná Ducha svatého, že jen jako její syn může naplno sloužit svému Pánu a tak naplno být menším bratrem Františkem. František církev miloval, protože poznal Kristovu lásku k ní. Církev mu byla místem nejdůvěrnějšího setkání a sdílení se s Bohem, místem zaslíbení a novým Jeruzalémem, místem, kde se Kristova láska přijímá v plnosti. Z takového poznání pak pramení všechny jeho postoje vůči ní a v takovém postoji lásky pak může skutečně opravovat dům, který se rozpadal. Vždyť láska je svorníkem dokonalosti.

Podobně i my jsme povoláni k „zednickému řemeslu“. Byla nám dána možnost, abychom se podíleli na té úžasné stavbě církve. My už teď jsme jejími živými kameny, jestliže se necháváme oživovat Duchem a žijeme podle jeho přání, ale navíc jsme povoláni k tomu, abychom zkrášlovali kameny nějak poškozené nebo doplnili ony vypadené, pomáhali přinášet ony zatoulané nebo hledat zcela nové. A to všechno abychom pak spojovali pevnou maltou poslušnosti, mající základ v poslušnosti lásky, na které celá stavba stojí. A žádný stavební plán, uspořádání stavby totiž hierarchie církve, nám pak už nemůže být na překážku, protože tu bude vědomí vlastní užitečnosti a nepostradatelnosti, stejně jako ocenění užitečnosti a nepostradatelnosti druhých a v pochopení vlastní slabosti, porozumění i křehkosti druhých. Nad takovou stavbou pak září duha Boží přítomnosti a milosrdenství.

Církev je pramenem života. Církev přetéká životem, je ho úplně plná. V církvi se zpřítomňuje a obnovuje tajemství života samotného Boha. V církvi do tohoto Božího života vstupujeme. Bůh se nám daruje a náš dar přijímá ve svátostech. Je to neskutečně veliký projev Boží lásky a důvěry člověku. V nich Bůh nejjasněji ukazuje člověku, co od něho žádá, a ukazuje mu to sám na sobě. Bůh se sklání k člověku, aby se člověk konečně sklonil před Bohem. V tom je celé umění svatosti, sklánět se před Bohem a nechávat se od něho obdarovat, zkrášlovat a prozařovat jeho slávou a životem. Tak Bůh dojatý lidskou křehkostí a slabostí sám sestupuje k člověku a nechává ho stát se Bohem, nechává ho vstoupit do svého srdce, aby ho ukonejšil a nasytil svou láskou. Aby tak mocné sesadil z trůnu a ponížené povýšil, hladové nasytil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou.

František byl naprosto zasažen tímto Božím jednáním. Nejvyšší pokora samotného Boha mu nedala spát. Pokora to je umění klanět se a sklánět se. Kolikrát se František klaněl Pánu, nejen tady ale i směrem ke všem kostelům na celém světě a chválil ho, že svým svatým křížem vykoupil svět. Jak miloval kostely, kde věděl, že je uloženo nejvyšší tajemství Boží pokory a jak vroucně k němu přistupoval. S jakou úzkostlivostí se staral, aby bylo Pánu dobře v jeho srdci i na místě, kde bylo jeho Nejsvětější Tělo uchováváno. Jistě to nebylo z přepjaté zbožnosti. František prostě věřil a uměl

se klanět, miloval Boží pokoru, kterou chtěl žít. Pokora Krista je základem Františkovy chudoby, Kristova poslušnost je základem Františkovy lásky, Kristova láska je základem Františkova života a svatosti.

To se týká i nás. Jestliže půjdeme ve Františkových stopách, nemůžeme zapomenout na setkávání s Nejvyšším ve svátostech. On tam na nás čeká. A při každém takovém setkání je připravený darovat nám celé nebe, jestli budeme chtít. Mějme odvahu za ním přijít úplně prostě a jednoduše ho žádat o jeho lásku, ukazujme mu tak svoji maličkost a nezkušenost, dávejme mu malé a pokorné srdce, které se sklání před jeho vznešeností a On jistě při pohledu na naši upřímnou a radostnou zkroušenost a při vzpomínce na srdce svého Syna, neodolá žádné naší prosbě a daruje nám sám sebe, Dar všech darů. Tak budeme moci odejít bohatí samotným Bohem a takový Dar přinášet svým bratrům a sestrám svým jednáním a celým životem. Život sekulárních františkánů je evangelium Ježíše Krista.

Domácí úkoly

Církev a já

Pokuste si vzpomenout, kdy jste doopravdy pocítily, že patříte do církve. Jsou i okamžiky, kdy vám v ní nebylo dobře? Co pro mě církev znamená? Co si myslím o její budoucnosti? Co třeba ožehavé otázky ohledně rozvodů, antikoncepce, potratů, života mladých lidí před svatbou? Dali byste své děti do církevní školy, proč? Jaké je mé místo v církvi? Účastním se nějak aktivně života ve farnosti? Znáám lidi, se kterými se v kostele setkávám? A co kněz? Dokážu před nevěřícími svoji církev obhájit? Jaký církevní svátek mám nejraději?

Svátosti

Kolik máme svátostí? Vím, kdy jsem byl pokřtěný? Jaká svátost je má nejoblíbenější a proč? S jakou mám největší potíže? Proč vůbec bych měl přijímat svátosti? Co takhle mše svatá? Proč na ni vůbec chodím? Co od toho očekávám? Najdu si někdy čas na adoraci? A co zpověď?

Pokuste se ve Františkánských pramenech najít ve Františkových řeholích a v závěti odkazy týkající se dnešního tématu a chvílku nad nimi přemýšlejte.

Když vám vyjde čas, zajděte si někam na adoraci a zůstaňte na chvílku v Pánově škole klanění.

Zkuste napsat nebo nakreslit fiktivní dopis knězi ve vaší farnosti, kterým byste ho chtěli potěšit a poděkovat mu tak za jeho přítomnost.

Formace IV/II

Panna Maria

9. článek Řehole SFR

Pannu Marii, pokornou služebnici Páně, jež ochotně přijímala jeho slova a všechny jeho podněty, sv. František zahrnoval nevýslovnou láskou a prohlásil ji za ochránkyni své rodiny.

A jsme u toho! Panna Maria a my, protože i my do Františkovy rodiny patříme. Než se ale pustíme do rozsáhlých úvah a vnitřního hloubání o našem osobním vztahu k Panně Marii, podívejme se, jak na tom byl náš František.

Ani v tomto případě se nechoval jinak, než jak jsme u něho zvyklí. Díval se na Krista a jeho život mezi námi. A nedíval se jen tak naoko. Jak o něm vydává svědectví bratr Bernard, který ho viděl, jak tráví noci na modlitbách, skoro nespí a chválí Pána a slavnou Pannu, jeho matku. Co asi Františka tak uchvátilo? Celano nám odhaluje veliké Františkovo tajemství: „ Ježíšovu matku zahrnoval velikou láskou, protože skrze ni se Pán vši velebnosti stal naším bratrem.“ A tady jsme u pramene františkánské mariánské úcty. Není to žádné abstraktní filosofování ani pohádkové představy o panence Marii. Františkův vztah k Ježíšově Matce se zcela opírá o konkrétní Mariin život, jak ho František z evangelia poznal a přijal. Na prvním místě zůstává ale stále Bůh. Od něho přijímá Maria své vyvolení, plnost ctností, v něm je Maria oslavena. Maria je Boží chválou, skrze Marii se vždycky přichází k Bohu. František ji ve své antifoně krásně oslovuje těmito jmény – dcero a služebnice nejvyššího a svrchovaného Krále, nebeského Otce, Matko našeho nejsvětějšího Pána, Snoubenka Duchu svatého. To, co Františka tolik fascinuje na Marii je právě ona služba a poslání, její panenské mateřství a její vztah k Božskému Duchu. Ale František nezůstává jen u obdivu, chvály a úžasu nad Boží velikostí, která se na Marii ukázala. František chce sám být Marií a k takové proměně zve i ostatní křesťany, když jim říká, že matkami našeho Pána Ježíše Krista jsme tehdy, když ho nosíme ve svém srdci a ve svém těle díky božské lásce a čistému a upřímnému svědomí a rodíme ho skrze svaté chování, které má druhým svítit jako vzor. A jeho snoubenkami jsme tehdy, když se v Duchu svatém věrná duše spojuje s naším Pánem Ježíšem Kristem. Pak jsme i Kristovými bratry, když plníme Otcovu vůli, protože jako Maria přijímáme své poslání ve službě. Maria se nám tak podle Františkova vzoru může stát vzorem v naslouchání Božímu slovu a ve věrnosti našeho povolání.

Proto je pro nás asi snazší pochopit Františkův zápal, s jakým slavil první jesličky. Ty neměly být lidovým divadlem, ale měly sloužit k tomu, aby se v lidských srdcích znovu narodilo Děťátko, které v nich bylo zapomenuto, jak píše Celano. A chudoba, v jaké k té zázračné události došlo a která provázela celý život Krista a jeho Matky, nemá pro Františka jiný význam, než ukázat velikost Boží lásky, která se pro člověka vzdává úplně všeho. A stejně jako Maria, která Krista doprovázela a žila svůj život s Ním, nemá František jiné přání, než žít jako ona v naprosté blízkosti Božího Syna v dokonalé otevřenosti pro působení Duchu svatého, aby tak vůle nebeského Otce byla splněna a jeho stvoření mohlo být Boží slávou a oslavením.

Takový byl Františkův postoj, zakotvený v reálném životě. A že byl správný, o tom se můžeme ještě dnes přesvědčit. Celý Františkův řád je uložen do Mariina náručí, odkud vzešel. Nedaleko Assisi se nachází veliký kostel, který v sobě ukrývá malinký kostelíček Panny Marie Andělské, kde se františkánský řád narodil. A že žije až do dnes, to přeci víme všichni.

Nebojme se proto přijít za Marii jako František, dívejme se na ni, jak nám ji evangelium pravdivě ukazuje a nechejme se uchvátit její krásou, v níž září Nejvyšší sám. A podíl na královské koruně Panenské Matky, která je královnou celého světa i lidských srdcí, bude jen zářivým znamením lásky, která nás pro Krista rodí a ve které my Krista rodíme pro svět.

Domácí úkoly

1. Já a Panna Maria. Jaký je můj osobní vztah k Marii? Myslím někdy na ni? Setkávám se s ní a nechávám ji prostor? Nebo ji zahlcuji svými prosbami? Důvěřuji jí? Kým pro mě je? Je ještě lidskou bytostí? Uvědomuji si, že je královnou celého světa? Když ano, proč? Kdy se na Marii obracím? Byly okamžiky, kdy mi byla blízko? Mám ji rád, nebo bych raději o ní nic nevěděl? Proč? A co růženec?
2. Vyhledejte ve spisech sv. Františka modlitby, ve kterých se na Marii obrací. Co je pro něho důležité? Co bych Marii řekl já? V čem bych byl stejný jako František a v čem bych se lišil?
3. Podívejte se do Písma a najděte si svoji oblíbenou pasáž, ve které se také objevuje Maria. Mám vůbec takovou? Která to je a proč? Nechte si pár chvil na přemýšlení o tomto úseku z Písma.
4. Jaký je můj oblíbený mariánský svátek? Proč? Zkuste k tomuto svátku vyrobit přáníčko pro Pannu Marii a napsat nebo jinak vyjádřit to, co k ní prostě cítíte.

FORMACE V/II

Život sekulárního františkána v čistotě, chudobě a poslušnosti

články Řehole 10, 11, 12

Může se to zdát zvláštní, že by se i sekulární františkán měl zajímat o takové záležitosti, které přece jsou vyhrazeny řeholníkům – tedy o čistotu, chudobu a poslušnost. Sekulární františkáni jsou sice laici, ale zavázáni řeholní profesí žít evangelium. A žít evangelium, to je život podle těchto evangelních rad, které by měly být vlastní všem křesťanům, protože k životu podle nich jsme uschopněni milostí přijatou na křtu. To, co řeholníci prožívají určitým, specifickým způsobem i navenek, je jen vnějším vyjádřením podstaty těchto rad, které všechny mají svůj původ v Kristu.

Čistota pak už není jen tělesnou zdrženlivostí, poslušnost není poslušností představenému a chudoba není jen život bez vlastnictví, ale základem všeho je postoj srdce zakořeněného v Kristu, který jediný je dokonale čistý, protože je čistotou, který je dokonale poslušný, protože je poslušností a dokonale chudý, protože jako Bůh se všeho zřekl. A v tomto pohledu pak i my jsme pozváni k životu podle Krista ve Františkových šlépějích.

Čistota

Františkův postoj vůči této evangelní radě vychází znovu od Krista a jeho blahoslavenství. Blahoslavení čistého srdce neboť oni uvidí Boha. František sám dodává, že opravdu čistého srdce jsou ti, kteří pohrdají věcmi pozemskými, hledají věci nebeské a nikdy se nepřestávají čistým srdcem a čistou duší klanět Pánu, Bohu živému a pravému, a patřit na něho. Čistota je tedy především záležitost srdce. A není samoučelná, vede člověka k patření na Boha, ke kontemplaci.

Co ale tomuto patření předchází? Abychom mohli Boha vidět takového, jaký je, musíme být čistí, musíme se očistit a přijmout očištění. Čistota srdce je vždy výsledkem spolupráce. Na jedné straně stojíme my a na druhé Bůh. Proto František tolik vybízel bratry, aby se nestarali o nic jiného tak, jako o to, aby měli Ducha Páně a jeho svaté konání. Protože jen působením Boží milosti se stáváme čistými, a tak schopnými patření na Boha, jak říká sv. Bonaventura – schopnými Boha. Člověk čistého srdce se pak modlí neustále, protože má před očima neustále Pána, protože v jeho srdci sám Pán přebývá. Čistota je tak cestou k neustálému přebývání s Bohem, není stavem duše, ale procesem, poutí, jejímž cílem je Bůh zahlížený čistým poznáním a čistou láskou.

Život evangelní čistoty sekulárního františkána pak spočívá v neustálém očišťování vlastního srdce, myšlenek a jednání, abychom se stali svobodnými pro působení Božího Ducha a pod jeho vedením naplňovali přijaté závazky, zejména příkázání lásky. Je důležité zachovat si vnímavost pro Ducha svatého a neustále v ní růst. Protože čím více necháme v nás Ducha Páně působit, tím více budeme očištěni, tím blíže Pánu budeme a tím více bude Pán v nás.

Poslušnost

Poslušnost u Františka je možné přeložit i jiným slovem a to je následování Krista. František stejně jako Kristus naplňuje své poslání cestou poslušnosti, která skrze kříž vede k oslavení. Titul, který je mu pak vlastní je služebník Boží. I sv. Klára sama sebe často nazývá nehodnou služebnicí Boha i svých sester. Poslušnost je také odpovědí na Boží pozvání a vybídnutí k nějakému úkolu, ke spolupráci s Bohem. A jen ten služebník, který dobře zná hlas svého Pána, mu může dobře rozumět a pochopit, co od něho žádá. Ale my nejsme jen služebníky, jak říká Pán Ježíš, ale jsme jeho bratry. Nepojí nás jen vztah podřízenosti a nadřízenosti, ale hlavním poutem je láska, kterou si On nejprve zamiloval nás. Proto pravá křesťanská poslušnost není nikdy záležitostí nutnosti, že musím, ale záležitostí vůle, srdce, protože chci, protože mám rád, protože miluji. Kristus z lásky k nám vzal na sebe přirozenost služebníka, abychom my mohli být pravými dětmi nebeského Otce a jeho bratry. V Kristu tak nacházíme pravý obraz poslušnosti, poslušnosti z lásky a v lásce. Jde o poslušnost v odevzdání se a v důvěře v Boží milosrdenství a pomoc. Tak člověk nejlépe slouží svému Pánu,

když uznává jeho velikost a nadřazenost a s důvěrou dítěte se svěřuje jeho vedení a lásce, protože o jeho lásce nepochybuje a zná ji. Ví, že od Boha pochází vždycky jenom to dobré, co vede k lepšímu, co vede k Dobru, jedinému a dokonalému, nejvyššímu a svrchovanému.

Poslušnost Bohu se nejlépe projevuje službou bližním, ve kterých Pán přebývá. A to je smyslem sekulární poslušnosti. Slyšet Boha, který nás ve svých bližních vybízí k poslušnosti lásky. Podívejme se na Františka, když ho Pán zavolal. Už to není on sám, kdo se rozhodne opravovat kostel sv. Damiána, už to není František, kdo z vlastní vůle jde mezi malomocné, kázat, konat zázraky, obracet odpadlíky a zakládat řád. Za vším stojí Pán. Ten mu dává bratry, ten ho vede, ten se o Františka stará. A František jako dobrý služebník poslouchá jeho hlas a podle svých schopností koná to, co slyší, i když zrovna na poprvé nerozumí dokonale. Důležité je ale stále chtít poslouchat, toužit po spolupráci s Nejvyšším, protože službou Bohu ve svých bližních rosteme v lásce, rosteme v Bohu. Tak se služba stane službou lásky a služba lásky láskou samotnou a bude všechno ve všem.

Chudoba

Psát o františkánské chudobě není vůbec snadné. Je to to první, co se nám vybaví společně s Františkem. O ni František po celý život usiloval a ji si z celého srdce zamiloval. Ona totiž nejjasněji a nejzářivěji ukazuje Boží lásku. Skutečně chudým je podle Františka ne ten, kdo jenom vytrvale dlí na modlitbách a pobožnostech a ukládá svému tělu pokání a posty, ale ten kdo i v těžkostech a když se mu děje nějaká újma, zůstane klidný, protože je svobodný sám od sebe. Chudoba to je pravdivé přiznání si vlastního já. Chudoba srdce je pokorou. František to věděl, a proto ve svém pozdravení ctností říká – Paní svatá chudobo, ať tě Pán chrání spolu s tvou sestrou svatou pokorou. A Pán Ježíš říká, učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem. A ne z jiného důvodu sv. Klára vybízí sv. Anežku, aby jako chudá panna objala chudého Krista, který se z lásky k ní stal chudým, aby ona zbohatla jeho bohatstvím a měla účast na věčné slávě. Chudoba je naším bohatstvím, protože ji Pán naplňuje sám sebou. Sám sestupuje do prázdného srdce, aby ho naplnil a namísto křehkosti dal sílu, namísto strachu vlil lásku.

Chudoba je cestou milosrdenství. Učí nás pravdivému pohledu na sebe a pravé svobodě. Učí nás opravdovému soucitu se slabostí druhých a uvolňuje nás k jejich pomoci. Podobně jako v životě Nejsvětější Trojice, kde je každý darem jeden druhému v neustálém darování se, tak i naše srdce se v chudobě otevírá darování druhým. Jestliže totiž poznáváme, že jsme bohatí jen Bohem, nemůžeme si ho nechat jen pro sebe, a tak se snažíme ve stejné lásce s jakou jsme přijali, i druhým darovat Boží poklad. A čím více se dáváme, tím více přijímáme, protože čerpáme ne z omezených zdrojů, ale z Boží plnosti. Z jeho plnosti jsme přijali všichni a to milost za milostí.

Chudoba světských františkánů je především chudobou vnitřní, která se navenek projevuje svobodným přístupem v užívání časných statků. Nejde o to, abych měl co nejhorší auto, zastaralou televizi a nebo tyto věci raději neměl. Důležité je zůstat od nich svobodný. Jsem rád, že mi slouží, že je mohu mít, ale netrápím se a neužívám, když si je dovolit nemohu, protože vím, že na nich mé štěstí nespočívá. Mé srdce zůstává prázdné pro Boha a jeho dary, vždyť On v každém okamžiku ví lépe než já, co zrovna potřebuji.

A co je výsledkem života v chudobě? Je to chvála, která tryská ze srdce. Všimněte si dětí, když jim něco dáte, cokoli i tu nejmenší věc. Mají z ní radost a umí ji dát najevo. Jenom pokorný člověk je schopen chvály a díky, protože si je vědom své chudoby a velikosti Dárce, který ho v jeho chudobě navštěvuje a objímá. Který se ponížil, aby ho pozvedl mezi knížata svého lidu. Ale háv, který si jednou na slavnou hostinu oblékneme, nebude utkán z ničeho jiného než z chvály a díky Beránkovi za přijetí poníženosti z lásky k nám.

Život sekulárního františkána v čistotě, poslušnosti a chudobě ale není nic jiného než to, k čemu nás František vybízí na závěr svého chvalo zpěvu stvoření. Abychom chválili a dobrořečili jeho Pánu a vzdávali mu díky sloužili mu s velikou pokorou.

Domácí úkoly

1. Napadlo mě někdy přemýšlet o evangelních radách? Co si pod tím představuji? Kde v Písmu můžu najít odkazy na tyto rady? Co si o tom myslím? Jaká evangelní rada je mi nejbližší a jaká se mi zdá nejtěžší? Jak to bylo s Františkem? V čem se liším a co je mi vlastní? Umím si vysvětlit slova řehole? S jakými články konstitucí se pojí? Jak si představuji následování Krista chudého a ukřižovaného? Existují nějaké věci bez nichž bych být nemohl? Co mi brání ve svobodě a dokonalé službě Bohu a bližním?
2. Přečtete si napomenutí sv. Františka č. - 14, 16, 17 a 19 a nechte si nějaký čas k rozjímání.
3. Zkuste v duchu tohoto tématu chvílku s Pánem probrat chvalozpěv stvoření a chválu ctností od sv. Františka
4. Zkuste vykonat něco, cokoli z čeho by zářila radost z povolání k následování Krista po cestě chudoby, čistoty a poslušnosti (dobrý skutek, modlitba, umělecké řádění nebo třeba kotrmelec před Boží tváří).

Formace VI/II

Bratrství

Články Řehole 13 a 14

Františkánská spiritualita je spiritualitou bratrství. Je to právě život v bratrském společenství, který je pro ni charakteristickým. Není životem lidí vedle sebe ale společně. Kde to ale všechno začalo? Odpověď nacházíme už v prvních slovech Františkovy závěti – Pán dal mě, bratru Františkovi, abych takto začal konat pokání . . .

To, že František vidí sám sebe jako bratra, ukazuje i nám jasnou pozici, která nám má být vlastní. I já jsem bratrem nebo sestrou. Ale koho a proč? Tento Františkův postoj totiž nevzniká sám od sebe, ale vychází z hlubokého sebezpřijetí. Jaký jiný titul by člověku mohl náležet? František ve svém životě ukázal tento postoj velmi jasně hned na začátku, v době svého obrácení v okamžiku, kdy před assiským biskupem odkládá šaty a své jméno, zřiká se svého otce, protože za otce chce mít jen Otce nebeského – ode dneška budu říkat jen Otče náš, jenž jsi na nebesích. František se setkal s Boží otcovskou láskou, prožil ji a chtěl ji žít celý život. Bůh mu byl skutečným otcem, proto on nemohl být ničím jiným než Božím dítětem, Božím synem, bratrem Ježíše, svého nejvyššího Krále. Nemohl a nechtěl už být nikým jiným než bratrem Františkem.

V tomto postoji se nám tak odkrývá podstata bratrství, které bývá nazýváno universálním. Vychází z vlastního přijetí Boží otcovské lásky, z přijetí Božího daru, kterým je jeho Syn, z přijetí druhých jako společníků tohoto Božího daru.

A tady přicházíme k druhému významnému okamžiku Františkova a našeho života. Když František pokračuje ve své závěti, objeví se tu náhle věta – a když mi Pán dal bratry... Kdo je mým bratrem? Je to ten, koho já za bratra přijímám. V rodině to tak je, abych bratra nebo sestru měl, musím toho člověka vedle sebe za bratra nebo sestru přijmout. A co udělal František, když poznal, že nemá žít sám a má se o život evangelia dělit i s ostatními? Jak píše Celano – František miloval bratry zvláštní láskou přesahující každé měřítko, protože oni s ním sdíleli stejné povolání, stejné poslání. Miloval je jako své nejbližší pro spojení jednou vírou a účastí na nebeském dědictví. - Františkovou odpovědí na tento Pánův dar je tedy znovu láska. Jakoby tu znovu zaznívala Ježíšova slova – Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si zamiloval já vás. Zůstaňte v mé lásce.

Ale i tato láska má svou konkrétní podobu, jsou jí chudoba a poslušnost. Je to právě chudoba Božího dítěte, které z ruky Otce přijímá dar bratrství, které vstupuje do rodiny bratří a sester. V takové chudobě se člověk dobrovolně daruje službě druhým, protože je v lásce podřízen všem. Miluje svého Otce a proto musí milovat i své bratry. Je tak skutečným živým kamenem ve stavbě církve. V tomto postoji pak neschází ani poslušnost, která je jen pečetí lásky v chudobě. Jak píše František v Listu věřícím, Ježíšovými bratry jsme, když plníme vůli nebeského Otce. Kristus byl poslušný až dokonce, protože miloval. A i naše láska se musí osvědčovat poslušností. Proto František ve své nepotvrzené řeholi říká – Kdo by chtěl být mezi bratry veliký, ať je jejich služebníkem, a kdo by chtěl být mezi nimi větší, ať je jako menší.

Být menším bratrem, to bylo Františkovým přáním. Být bratrem pro něho znamenalo přijímat každého jako bratra, protože věděl, že všichni jsou dětmi jednoho Otce. Svým chováním a přijímáním druhých v lásce tak jen každému na tohoto Otce ukazoval, a tak o Bohu nemusel ani moc mluvit, protože se sám stal tím, co žil – radostnou zvěstí o Bohu Otci, který dává svého Syna, aby žádný, kdo v něho věří nezahynul, ale měl život věčný. Být menším mu stále připomínalo Božího Syna, Syna Františkova Otce, který se z lásky k němu ponížil, z Boha se stal člověkem a zemřel pro něho. Proto je i František podřízen všem pro stejnou lásku, aby všichni jeho bratří v jeho poslušnosti nacházeli světlo života, který daruje Bůh.

František byl skutečným menším bratrem a i my jsme pozváni, abychom sami na sobě zpřítomňovali tajemství Kristova života. Abychom poznali a přijali Boží lásku, abychom přijali sami sebe za bratry a sestry nejvyššího Krále, Ježíše Krista, abychom se naučili přijímat i ostatní za

stejně hodné daru vykoupení a toto poznání jim osvědčovali bratrskou láskou v chudobě a v poslušnosti. Co k tomu víc dodat, snad jen zaslíbení našeho otce Františka všem, kdo toto činí a v tom vytrvají, neboť na nich spočine Duch Hospodinův a učiní si u nich příbytek a domov a budou dětmi nebeského Otce.

Domácí úkoly

1. Já jako bratr, sestra

Jaký je můj vztah k Bohu Otci? Cítím se být bratrem ostatních lidí, členů bratrského společenství? Proč? Jak si představuji dokonalou lásku, chudobu a poslušnost mezi bratry? Co pro to chci udělat já sám? V čem je mi František v tomto postoji bratrství blízký a v čem vzdálený? Je skutečně pro sekulárního františkána nutné opustit otce pro Otce? Co je pro mě v mém životě bratrství to nejdůležitější? Proč? Existuje okamžik, kdy jsem si uvědomil, že mi Pán dal bratry nebo sestry? Co mi brání být menším bratrem nebo sestrou?

2. Znovu si přečtěte Františkova Slova života a spásy. Zkuste popřemýšlet, jestli se něco u vás změnilo ve vztahu k bratrskému společenství, ve vztahu k Bohu obecně, ve vztahu k vám a k ostatním lidem.

3. Zkuste si najít aspoň 15 minut, kdy budete o samotě s Bohem Otcem. Udělejte si na něho čas a proberte s ním výše uvedené záležitosti.

4. Kdo je můj bratr? Odpověď na tuto otázku napište, nakreslete, zazpívejte nebo jen hezky zabalte do krásy díků a odevzdejte Panně Marii, Matce všech.

Formace VII/II

Poslání a služba terciáře ve světě

Článek Řehole SFŘ – 15, 16, 17

Terciář ve světě, to je dnešní téma. Jak má skutečně vypadat terciářův život podle evangelia v konkrétních podmínkách, v nejrůznějších životních situacích a především v jeho vlastní rodině a v práci? Co to znamená pro nás samotné a pro naše okolí? Dnes se budeme ptát po skutcích našeho života ve Františkových stopách, po realitě našeho františkánského ideálu a budeme obhlížet a hodnotit plody, které nebeskému Otcovi naše františkánská sazenička přináší.

To, co určuje základní náplň tohoto tématu, je hned první věta našeho terciářského slibu – Zasnívám se službě Božímu království. To jsme Bohu slíbili hned vzápětí poté, co jsme obnovili své křestní sliby a prohlásili se z Božího vedení za jeho syny a dcery. Bude tomu už skoro rok. A jak to všechno začalo? Přemýšlejme v úvodu této formace o tajemství našeho povolání, jakým hlasem a k čemu nás zavolal náš nebeský Otec, co jsme při jeho oslovení prožívali. Je to moc důležité si toto svoje povolání uvědomit. Vždyť podobně tomu bylo i s Františkem! Kdyby ho Pán nezavolal a on ho neposlechl, nikdy by tu nebyl Řád menších bratří a celá jeho krása. Ale na Františkovi je také moc krásně vidět, jak takové povolání vypadá v životě. Jak často jeho velikost přizpůsobujeme svému chápání a možnostem, jak tomu bylo i s opravou malého kostelíka sv. Damiána, které bylo jen předstupněm opravy mnohem větší. A přeci ani tato práce nebyla zbytečná, protože byla Františkovou odpovědí na Boží hlas a povolání, a proto Bohu nekonečně drahocennou.

Tak na prvním místě musíme na vlastní sazeničce Františkova ideálu nechat vyklíčit aspoň květ ochoty naslouchat a spolupracovat s vedením Ducha, i když mu třeba nebudeme úplně rozumět. A mezi jinými květy nezbytnými pro náš stromeček je také důvěra, nezlomná důvěra, že Bůh je Pánem i naší neschopnosti a právě na ní bude osvědčovat svou velikost a lásku a že naše povolání a poslání bude růst stejně, jako Františkovo, protože už nepatříme jen sami sobě, ale především svým zasníváním patříme Nejvyššímu Králi a našim bratřím a sestřím.

A v této důvěře pak nutně obracíme pohled od sebe k tomu, kterému jsme svou službu slíbili. A on je skutečným vzorem, skutečným obrazem a zrcadlem, ve kterém najdeme všechno, co potřebujeme. Skutečnou službou Božímu království ve světě je totiž služba taková, jakou ji světu zjevil Kristus svým životem. Tohle nejsou zbožné řeči ani abstraktní záležitosti, to je realita! Každodenní pohled na Krista jako člověka, jak ho nacházíme v evangeliu, je jedinou možností, jak se naučit a poznat, co je pravá a skutečná služba, kterou od nás nebeský Otec očekává. A není to nudný ani nebezpečný nebo zbytečný pohled, naopak je to pohled, kterým se rozněcuje srdce a oživuje naděje, protože se v něm pokaždé setkáváme s živou láskou, která nám dodává sílu. Setkáváme se s dokonalým člověkem, který je také Bohem a pro kterého není nic nemožného, když mu to dovolíme.

Tak on sám, ve své lásce stále častěji vstupuje do konkrétních situací našeho života, přichází k nám domů, do vztahů s našimi nejbližšími, zajde k nám do práce, do školy, pomůže s dětmi, s obyčejnou prací nebo s okamžiky, na které sami nestačíme, jak nás přesahují. S ním naše každá práce dostává nový rozměr, není už jen lidskou, ale také Boží, naší a jeho, společnou a proto věčnou a dokonalou. Podobně je tomu i s naším povoláním. I ono se mění tak, jak ho přenecháváme Pánu. Vždyť on si nejprve vybral nás, ne my jeho. A tak má plné právo nás posílat do všemožných situací a na nejrůznější místa, aby i tam zářilo jeho světlo a zazněl jeho hlas.

Buďme dobrými heraldy našeho Krále a jeho království! Vyhřívejme své sazeničky v paprscích dokonalého Slunce, nechme je svlažovat rosou Ducha Božího a ochotně zapouštějme kořínky v půdě života. Služme Pánu s hlubokou pokorou a On nás povýší, naše malé květy promění ve sladké plody své lásky, za které se kupuje ráj. A tam nebude nic prokletého, tam bude trůn Boží a

Beránkův a jeho služebníci mu budou navěky sloužit.

Domácí úkoly

1. Služba v mém životě

Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil. Co si o tom myslím? Jak vypadala Kristova služba a jak je to se mnou? Uvědomuji si své poslání? Vím, k čemu jsem povolán? Kde je moje místo? Jak tuto skutečnost nesu? Je mi břemenem nebo radostnou službou? Co si vůbec představuji pod pojmem služba? Jakou za ni očekávám odměnu? Zasloužím si ji vůbec? Proč? Co mi brání v mé službě? Jak beru svá selhání a úspěchy? Jak by se asi choval František nebo Klára na mém místě? Jsem terciářem 24 hodin denně nebo jen občas? Proč? Kdy je mi to příjemné a kdy těžké? Myslím si, že jsem věrný svému povolání?

2. Zkuste si nechat pár minut pro Pána a proberte s ním své povolání. Vidíte nějakou změnu od loňského roku? A jestli ano, kladnou nebo zápornou? Přemýšlejte o příčinách a nezapomeňte přitom vzdávat díky nebeskému Otci, dárci všeho milosrdenství.

3. Vyberte si pro sebe květinu, keř nebo strom, který vás bude dobře vystihovat. Nakreslete si ho nebo jen představte a hlavně ho nebo ji nechte dobře zakořenit ve svém srdci, aby se Pánova a Františkova zahrada jen zelenala, modrala, žlutila a červenala a hlavně krásně voněla.

Formace VIII/II

„Chvalozpěv stvoření“ sekulárního františkána

Řehole SFR – článek 18

Když bychom měli jmenovat základní rysy františkánského charismatu, jistě by u nikoho z nás na prvních místech nescházel právě onen typický Františkův vztah ke stvoření, který tolik okouzluje a podmaňuje už na první pohled. Kdo by s úsměvem nevzpomínal na Františka, jak se něžně rozplývá nad krásou Božího stvoření, kdo by neznal „roztomilé“ historky o králíčkově, který ho poslouchal, o rybě a ptáku, kteří se od něho nechtěli hnout, a koho by nedojímalo jeho nasazení, se kterým vysvobozoval beránky z rukou řezníka. Jak na nás z těchto částí legend dýchá ona okouzující a podmanivá prostota nevinnosti, někdy až dětinskosti, se kterou se u Františka setkáváme. Jako bychom se vraceli do doby, kdy pro nás pohádky byly skutečností, jako by znovuožívalo něco z toho, čemu jsme jako děti věřili a co postupem času, pod vlivem „racionální“ výchovy, z našeho srdce vyprchalo. A my se jen tak ptáme, jak by měl vypadat náš vztah k Božimu stvoření, jak i v něm věrně a pravdivě následovat sv. Františka, kde končí pohádka a začíná realita?

Podívejme se tedy na Františka pozorně. František od svého obrácení miloval Boží stvoření, protože v něm nacházel živé působení Boha, kterého miloval. Stvoření je pro něho Božím darem, které mu napomáhá vidět Boží krásu, která ho přivádí k úžasu nad skutky Stvořitele, které mu zjevuje onu Boží všemohoucnost a dokonalost. Na rozdíl od tehdejších mnišských tendencí, které pokládaly svět za místo hříchu a lidského pádu, za něco, co od Boha odvádí, František naopak ukazuje, že Bůh je v tomto světě přítomný, že jeho stvoření je bránou, kterou se dá k němu přijít, že je možné ve světě okoušet jeho dobrotu a objevovat konkrétní podobu jeho lásky. A jak je to možné? Tak, jak jsme to už u Františka viděli mnohokrát – s pohledem upřeným na Krista. Na Krista, skrze kterého, jak vyznáváme, bylo všechno stvořeno, svět viditelný i neviditelný. Který pro nás a naši spásu sestoupil z nebe, přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem... Tím, že Kristus přichází do našeho světa, do tohoto stvoření, přináší Boží vykoupení a spásu celému světu, naplňuje ho svým božstvím a pozvedá do slávy. Svět se stává místem Božího přebývání s lidmi, protože Kristus je Emmanuel, to je Bůh s námi.

Proto pravdivým a věrným následováním sv. Františka v jeho vztahu ke stvoření, není nic jiného než ona zahleděnost do Krista jako Vykupitele a Spasitele, Pána veškerého stvoření. Snad nejlepším Františkovým návodem je jeho známý Chvalozpěv, který je dokonalou syntézou tohoto františkánského pojetí. Víme, že vznikl v době, kdy byl František vážně nemocen, dva roky před jeho smrtí. Tedy v době, kdy se jistě nerozplýval v radostném zanícení nad stvořenými krásami. Jeho píseň není záležitostí básnického vzplanutí nebo nějakého chvilkového uchvácení. Přesně naopak, rodí se ve chvílích bolesti, temnoty, samoty a vyčerpání. A v tom je její síla. Je písní důvěry, odevzdanosti a díků, zrozenou na kříži utrpení, z jistoty víry ve vzkříšení. Je díkem ukřižovaného Františka Kristu, který svou smrtí smrt přemohl. A pro nás je tak opravdovým povzbuzením a pobídkou, abychom i my, jako věrní následovníci jeho šlépějí, toužili a především chtěli vlastnit tuto neotřesitelnou víru v Boží dobrotu a lásku. Víru, v níž žádná naše obtíž a starost nezastiňuje paprsky pana bratra Slunce, nebrání obdivovat sestru Lunu a hvězdy, nezbavuje krásy vánek, oblohu i každé počasí, neodnímá údiv nad sestrou vodou, bratrem ohněm a nebere vděčnost za naši sestru, matku Zemi. Kéž i našim životem proniká a v našem srdci zaznívá chvalozpěv víry v Krista vzkříšeného a zmrtvýchvstalého.

Domácí úkoly

1. Můj vztah ke stvoření

Jak podstatný je pro mě právě tento vztah? Vychází ze stejného pramene jako u sv. Františka? Jak se vůbec v tomto ohledu na Františka dívám? Je mi blízký? V čem se lišíme? Co je pro mě v tomto případě obtížné? Vnímám Boží stvoření jako dar? Přivádí mě blíže k Pánu, je mi pomůckou v mém vztahu k Bohu? Uvědomuji si v něm mocné Boží působení a nacházím v něm Boží stopy? Zamýšlel jsem se někdy nad Chvalozpěvem stvoření? Je to něco, co jen odřikáme na úvod setkání, nebo je pro mě poutem, které mě spojuje s ostatními, s celým stvořením a s Pánem?

2. Vezměte si text Františkova Chvalozpěvu a zkuste si ho, podle svých možností, prorozjímat. Procházejte jednotlivé sloky a učte se z nich vnímat Pánovu krásu, jeho velikost a vznešenost, dobrotu a lásku.

3. Pokuste se i vy nějakým způsobem vyjádřit Pánu to, co cítíte k jeho stvoření, co na něm vnímáte jako krásné a vykoupené se „zvláštní“ láskou. A na oslavu svého objevu si dejte pořádnou zmrzlinu anebo to, co máte obzvláště rádi. Díky.

Formace IX/II

Život dokonalé radosti a pokoje

Článek Řehole SFŘ č. 19

Po osmi setkáních nad řeholí Sekulárního františkánského řádu, tedy nad naší řeholí, která je směrnicí a pevnou oporou našeho povolání ve službě Božího království, přicházíme k části poslední a snad i nejkrásnější. V tomto závěrečném úseku jsme totiž pozváni k tomu, abychom přijali jméno a poslání, které je vyjádřením celého františkánského charismatu – to znamená, jak se píše v řeholí, být nositelem pokoje a poslem dokonalé radosti. A snad právem nám tyto tituly přísluší. Aspoň do té míry, do jaké o ně stojíme, jak po nich toužíme, jak jsme ochotni je přijmout. A hlavně, jak vážně chceme odpovědět na Boží nabídku být františkány v sekulárním řádu.

Být nositelem pokoje a poslem dokonalé radosti, být františkánem, není nijak jednoduchý závazek. A zde je na místě citovat Ježíšův výrok – pro člověka je to nemožné, ale u Boha není nic nemožného. V Ježíšově kontextu se to týkalo vstupu do Božího království, v našem případě jde o definitivní vstup do františkánského řádu, do naplnění vlastního povolání a jeho konkrétní prožívání a realizace. Samo o sobě být nositelem pokoje a poslem dokonalé radosti je něco nesmírně obtížného a těžkého, co ani k unesení není. A přeci pro nás je to vyznamenání a radost, v těchto slovech okoušíme krásu a pokoj, je to jakási vnitřní struna, která udává předeheru k celé záplavě tónů naší duše, která touží plnit Boží vůli. Všechno v nás volá po tomto obdarování. A je to skutečně dar, ustavičné darování, které začalo při našem křtu, které obnovujeme společně s křestními sliby a které necháváme vstupovat do našeho života tak, jak sami přijímáme Otcův dar, Ducha svatého, který nás uvádí do tajemství Božích. On, Duch pokoje a dokonalé radosti, je tím darem, v němž jsme my obdarováni schopností být františkány, být nositeli pokoje a posly dokonalé radosti. Proto ona radost a štěstí, které se nám ozývá v duši, to je jást duše, která se raduje z Božího působení v ní, která na sobě zakouší Boží konání a vidí své vlastní naplnění ve svém povolání na tom místě, které jí bylo určeno od věčnosti.

Jak ale konkrétně vypadá Františkův pokoj a dokonalá radost? Zprávu o tom nacházíme ve známém pojednání „O pravé a dokonalé radosti“. Františkova radost a pokoj tu má zcela konkrétní podobu. František se vrací za deště, zimy a nepohody domů k bratřím a co ho tam čeká? Příkré odmítnutí, urážky, zklamání... V čem tedy je dokonalá radost a pokoj, ptáme se. A František nám odpovídá – „Říkám ti, že jestli i potom budu trpělivý a nerozduřím se, pak v tom je pravá radost, opravdová ctnost a spása duše.“ Skutečná radost se tak zrcadlí v trpělivosti a pokoji, který však nevychází z ničeho jiného, než z pokory, která je synonymem vnitřní chudoby. Tato radost se rodí tajemně z Božího působení v nás, není v lidských možnostech. Je tak praktickým ověřením našeho vztahu, naší lásky ke Kristu, tak jak tomu bylo i u Františka. Jako pramen totiž u něho tryská tato radost v okamžiku nespravedlivého ponížení, protože on už nepatří sám sobě, ale Kristu. A společně s ním vstupuje do tajemství jeho utrpení, ponížení, opuštěnosti, zklamání. František je natolik chudý na sebe a bohatý na Krista, že se mu i kříž stává radostí, radostí z účasti na Pánově životě, který sám nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl a stal se poslušným až k smrti a to k smrti na kříži. Pouze láska ke Kristu Františkovi dovoluje, aby v kříži viděl i své oslavení, aby tak jako má účast na utrpení, měl účast i na Kristově slávě. Být nositelem pokoje a poslem dokonalé radosti tak není nic jiného, než být apoštolem Krista chudého, ukřižovaného a zmrtevýchvstalého. Znat, hlásat a žít jeho evangelium, radostnou zvěst o Boží lásce.

Pro nás to znamená denně vstupovat do tajemství kříže, zakoušet na sobě jeho moc, vnímat, že právě tehdy, když jsme slabí, jsme vlastně silní, a zpřítomňovat tak slávu kříže ve světě. Neboť Bůh si vyvolil právě maličké a nepatrné, aby zahanbil moudré a mocné. Dovolme proto našemu Pánu, aby z nás učinil své nositele pokoje a posly dokonalé radosti, nechme ho oslavit se v našich slabostech, křehkostech a nedokonalostech, přijímejme s vděčností obdarování jeho svatým

Duchem, který v nás bude obnovovat a pročišťovat onen tajemný pramen pokoje a radosti, k níž jsme povoláni. A konečně mějme odvahu zakoušet v našich křížích pokoj a radost ze zmrtvýchvstalého Krista, který křížem smrt přemohl a daroval nám věčný život. Přijímejme již teď účast na jeho Božském životě, životě ve slávě Božích dětí.

Závěrem této naší formace ať je Františkovo přání pokoje a dobra, v lásce Toho, který je Láska sama a cele se nám ve své lásce daruje. Kéž ji umíme přijímat a v ní všechny milosti, které nám nejvyšší, všemohoucí a dobrý Bůh udělí, abychom byli jeho skutečným obrazem, září věčné slávy, jasem věčného světla a zrcadlem bez poskvrny. K tomu ať nás provází požehnání našeho svatého Františka a svaté Kláry.

Domácí úkoly

1. Pokuste se najít pár volných okamžiků a projít si s Pánem uplynulý rok formace, uvědomit si své povolání, svůj vztah k bratrskému společenství, vztah k Pánu a vlastní rodině, jaké změny se udály a jak jsem na ně reagoval, v čem jsem zůstal stejný, co bych chtěl změnit, proč?
2. Najděte si ve Františkánských pramenech pojednání O pravé a dokonalé radosti. Přemýšlejte nad ním: uvědomuji si, že jsem povolán k Františkově radosti, co si pod tím představuji, jak ji prožívám, je mi to blízké a nebo se mám ještě co učit?
3. Vzpomeňte si, co vám v uplynulém roce udělalo největší radost a pořádně to s Pánem oslavte!